

فہرست

سرشناسه: خامنه‌ای، سیدعلی، رہبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI, 1939- عنوان و نام پدیدآور: تمثیلات رهبری: تمثیلات زیبا در بیانات رہبر معظم انقلاب/ به کوشش وحیدہ فرحی، مہرداد خالقی؛ ویراستار موسسہ ویراستاران. مشخصات نشر: قم: نہاد نمایندگی مقام معظم رہبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف. مشخصات ظاہری: ۲۱۶ ص. شابک: 978-600-441-380-0 وضعیت فہرست نویسی: فہرست یادداشت: کتابنامہ: بہ صورت زیرنویس. عنوان دیگر: تمثیلات زیبا در بیانات رہبر معظم انقلاب. موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رہبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیامها و سخنرانی‌ها موضوع: Messages and speech -- Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI, 1939- موضوع: تمثیلات Parables شناسہ افزودہ: فرحی، وحیدہ، - ۱۳۶۹، گردآورندہ شناسہ افزودہ: خالقی، مہرداد، - ۱۳۶۸، گردآورندہ شناسہ افزودہ: نہاد نمایندگی مقام معظم رہبری در دانشگاهها. دفتر نشر معارف رده بندی کنگرہ: DSR1۶۹۰ رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۲ شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۲۹۹۹

تمثیلات زیبا

نویسنندہ: وحیدہ فرحی ویراستار: رامین بابازادہ صفحہ آرا: حسین قاسمیان طرح جلد: محمد حسین مؤیدی ناشر: دفتر نشر معارف (وابستہ بہ نہاد نمایندگی مقام معظم رہبری در دانشگاهها) نوبت چاپ: ۲، ۱۴۰۲ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۳۸۰-۲ قیمت: ۸۵،۰۰۰ تومان دفتر نشر معارف قم، خیابان شہدا، کوچہ ۲۲، شمارہ ۲، تلفن و نمابر: ۰۲۵-۲۷۷۴۰۰۰۴

مدیریت پخش قم، شرکت پاتوق کتاب، تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۷۷۰

مراکز پخش

- اراک: ۰۲۸-۲۳۲۲۹۰۰۸۶ ارومیہ: ۰۹۱۰۷۷۵۵۱۶۶ اصفہان: ۰۲۱-۲۳۲۷۱۶۹۲ اهواز: ۰۶۱-۲۳۲۳۸۰۰۰
- ایلام: ۰۲۲-۲۳۲۶۲۲۸۲ بجنورد: ۰۵۸-۲۳۲۲۳۲۷۸ بردسکن: ۰۱۲۱-۵۵۴۳۰۰۵۱ بندرعباس: ۰۷۶-۲۳۶۱۷۵۵۷
- بیرجند: ۰۵۶-۲۳۲۲۳۵۱۲ تربت حیدریہ: ۰۵۱-۵۲۲۸۶۵۰ تہران: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲ رشت: ۰۱۴-۲۳۲۳۶۵۶۹
- زاهدان: ۰۵۴-۲۳۲۲۸۸۷۹ زنجان: ۰۲۴-۲۳۳۶۶۲۲۵ ساری: ۰۱۱-۲۳۲۵۳۰۲۰ سبزوار: ۰۵۱-۴۴۲۲۲۰۰۴
- سمنان: ۰۲۲-۲۳۲۵۲۲۱۱ سیرجان: ۰۲۴-۴۲۲۶۸۰۵۸ شہرکرد: ۰۲۸-۲۳۲۵۰۰۰۴ شیراز: ۰۷۱-۲۳۲۴۶۶۱۴
- قزوین: ۰۲۸-۲۳۲۲۰۰۰۷۶ قم: ۰۲۵-۲۷۷۲۷۵۷ کازرون: ۰۷۱-۴۲۲۴۴۳۰ کرمان: ۰۲۴-۲۳۲۳۱۴۶۶
- کرمانشاہ: ۰۸۲-۲۷۲۲۸۶۱۱ کرگان: ۰۱۷-۲۳۲۳۷۸۰ مشهد: ۰۵۱-۲۳۲۲۰۱۱۹ ملایر: ۰۸۱-۲۳۲۳۵۱۲۷۶
- نیریز: ۰۷۱-۵۳۸۲۱۶۹۰ یاسوج: ۰۷۴-۲۳۲۲۸۶۲۲ یزد: ۰۳۵-۲۳۲۲۲۹۵۰

www.nashremaaref.ir | E-mail: info@nashremaaref.ir

NashreMaaref

کلیہ حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست

- ۱۷ | مقدمه
- ۲۵ | **بخش اول: اوصاف و ارکان اسلام در تمثیل**
- ۲۷ | **بیوت و رسالت پیامبران**
- ۲۷ | انبیا علیهم السلام در رساندن بار رسالت و هدایت رزق آوراند
- ۲۹ | وحدت گرایی در منش پیامبران
- ۳۰ | پیامبران؛ همچون معلمان دوران ابتدایی، متوسطه و عالی اند
- ۳۱ | پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله؛ معمار توانگر جامعه اسلامی
- ۳۲ | **امامت و ولایت**
- ۳۲ | امامان؛ راهنمایان کوه نوردان
- ۳۲ | امامان؛ پرندگان اوج پرواز
- ۳۳ | ولی در جامعه؛ همچون ارگانیسم اعصاب کنترل کننده
- ۳۵ | ولایت؛ بیوست دهنده گروه های انسانی
- ۳۶ | ولایت؛ آب باریکه ای شیرین و زلال در میانه شورآبها
- ۳۸ | ولایت؛ ریسمان نگه دارنده از سقوط در پرتگاهها

جایگاه علی <small>علیه السلام</small> ؛ بالا همچون قله مرتفع دست نیافتنی	۳۹
عظمت و رفعت خدادادی امیرالمؤمنین	۳۹
شخصیت علی <small>علیه السلام</small> ؛ اقیانوس بی انتها	۴۰
واقعۀ عاشورا؛ موج ادامه دار	۴۰
ولایت؛ رانندۀ جبهۀ حق	۴۱
ولایت شیطان و طاغوت؛ تور نامرئی	۴۳
بخش دوم: تمثیلات علمی - فرهنگی	۴۵
تعلیم و تعلم	۴۷
علم؛ زبان گفتن حرف حق	۴۷
استادی، با مطالعه و نظم تحقق یابد	۴۷
مفصل علم آموزی	۴۸
تحصیل علم، به مثابۀ کوه نوردی	۴۸
تعامل فرهنگی و میوه حریبن!	۴۹
برنامه جهانی کردن زبان فارسی؛ حرکت در مسیر قله	۴۹
در علم آموزی، باید همچون چشمه جوشان بود	۵۰
کارخانۀ غربی؛ محصول اسلامی	۵۱
آموختن شجاعت و وجدان کاری	۵۱
چاقوکشی علمی!	۵۲
عمل عالم؛ همچون میوه درخت ثمربخش	۵۲
دانشجو باید از درون بجوشد	۵۳
دانشجو به مثابۀ سوزن بان	۵۴
علوم پایه، همچون گنجینه های پایدار	۵۴
علم در حوزه علمیه، ویراسته و پیراسته گردد	۵۵
آموزش طلاب در جهت «بنیان مرصوص»	۵۵
غایت علم آموزی؛ رسیدن به جامعۀ مهدوی	۵۶

- ۵۷ عقیده و اندیشه
- ۵۷ رفیق در رفاقت؛ همچون فولادِ آب‌دیده
- ۵۸ آزادی عقیده؛ مثل آزادی راننده در رانندگی
- ۵۹ لزوم تجهیز نرم‌افزار به سخت‌افزار
- ۶۱ فرهنگ
- ۶۱ فرهنگ اسلامی؛ امانت الهی
- ۶۲ ریشه، به خاکِ سست استوار نگردد
- ۶۲ نوگرایی داگلاسی
- ۶۳ نبرد پشتِ خاکریز فرهنگ
- ۶۴ تزریق بی‌فرهنگی، درمان دشمن است
- ۶۴ تکرار تذکر به متصدیان فرهنگ، همچون تکرار نماز واجب است
- ۶۵ تمدن اسلامی مانند خورشیدِ فروزان و درخشان است
- ۶۵ مکتب سرمایه‌داری غرب الودگی‌های مسموم‌کننده دارد
- ۶۷ تشخیص خاکریز خودی و دشمن
- ۶۷ تعصب در پاس‌داشتِ هویت ملی
- ۶۷ عاقبتِ کوچک‌ابدالِ غربی‌ها
- ۶۸ مقلد در فرهنگ از ملتی بیگانه، همچون بچه ناتنی آن ملت است
- ۶۸ مدیریت تحول به سوی احسن الحال
- ۶۹ تقوا؛ اکسیژن تنفسی در خارج از فضای ایران
- ۷۰ فرهنگِ صداوسیما
- ۷۰ بخشِ درست‌ترین معارف دینی به زبان ساده
- ۷۱ تلویزیون یا بازی با اعصاب مردم
- ۷۱ کج‌راهه ارتباط زن و مرد در فیلم‌ها
- ۷۲ برنامه‌سازان صدا، همانند رانندگان در پیچ‌ها و گذرگاه‌ها
- ۷۲ برنامه‌سازی تلویزیون، همچون سرپرستی بچه‌یتیم

بخش سوم: تمثیلات عبادی - اخلاقی	۷۵
طاعت و عبودیت	۷۷
عبودیت غیر خدا، همچون گیاه آفت زده رشد ندارد	۷۷
خضوع در مقابل خدا، فطری است	۷۸
نماز: آب حیات تشنه دلان	۷۸
نماز، مجوز گذر به محضر خداست	۷۹
ذکر خدا؛ بهترین سلاح تدافعی	۷۹
عبادت، غذای بدن؛ و نیت آن، همان لذت در ذائقه	۸۰
شعار شهادت به نبوت پیامبر ﷺ، همانند نمایشگر	۸۲
اثرات «ایاماً معدودات»؛ تغییرپذیر، مانند تغییرات طبیعت در فصول	۸۴
ماه رمضان؛ هموارترین و ساده‌ترین راه رسیدن به آمال	۸۴
ذخیره تقوای به دست آمده در ماه رمضان؛ همچون سپردن گندم به سیلو	۸۶
غفلت در ماه رمضان؛ همانند شرکت نکردن در میهمانی باشکوه است	۸۶
جبرانِ غفران (کمبود روح) به کار نیک	۸۷
امر به معروف و ترک گناه	۹۰
سرسپردگی شیطان؛ همچون قرار گرفتن در مسیر تندآب	۹۰
ضَلُّ ضَلَالاً بَعِيداً، گم شدن در کویر است	۹۱
امر به معروف در عمل، همچون طیب است	۹۱
گناه کوچک افراد بزرگ، بزرگ است	۹۲
ترک گناه، عبادت را اثر می‌بخشد	۹۳
دروغ‌گو؛ کسی که هرچه بشنود نقل کند	۹۳
انجام واجبات با ترک محرمات، اثربخش است	۹۴
غافل از عظمت خدا، همچون خردسالان غیرممیز	۹۵
دنیا همچون اردوگاه، گذراست	۹۵
توبه چون مرهم، اثرات زخم گناه را التیام می‌بخشد	۹۶

- ۹۷ صبر در مقابل معصیت همچون کفِ نفس است
- ۹۸ عالمِ مسلمان؛ غریقِ نجات
- ۹۹ هم‌گام با قرآن
- ۹۹ ندای قرآن را باید با گوش دل شنید
- ۱۰۰ عجز بشر از خلق آیات قرآن
- ۱۰۱ نوای قرآن بر دل زنگار گرفته نشیند
- ۱۰۱ آموختن و فهمیدن قرآن؛ همچون نوشیدنی گوارا
- ۱۰۲ تفهیم لطایف و جزئیات قرآن برای همگان ممکن نیست
- ۱۰۳ مؤمن، متقی و زاهد
- ۱۰۳ مراقبه؛ رام کردن اسبِ سرکش
- ۱۰۳ آزمایش و نشانه؛ تردید و قطع
- ۱۰۵ مؤمنین همچون مصالح ساختمان، به هم پیوسته‌اند
- ۱۰۵ اراده و ایمان الهی؛ نور هدایت در شبِ ظلمانی
- ۱۰۶ میزان ایمان در میدانِ عمل نمایان می‌شود
- ۱۰۷ ایمان ناآگاهانه؛ راه رفتن در مسیر بی‌مقصد
- ۱۰۸ بی‌تقوا؛ جسدِ مرده روی آب
- ۱۰۹ متقی؛ بیدار همچون راننده
- ۱۱۰ مسیر بی‌تقوایی؛ سراسیمگی و لغزنده
- ۱۱۱ زهد؛ برداشتِ کم از دنیا در مقابل تلاش زیاد
- ۱۱۱ انحراف؛ زخم در جسم و مرض در روح
- ۱۱۲ تفسیر قَرَأَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
- ۱۱۳ جنگ و شهادت
- ۱۱۳ عظمت جنگ؛ ساختمانِ عظیم بالای کوه
- ۱۱۳ شهادت در راه خدا؛ معامله‌ای که خسارت ندارد
- ۱۱۴ شهادت هنر است

ویژگی‌های انسان	۱۱۵
انسان؛ معدن استعداد‌های نهفته	۱۱۵
انسان در رشد، همچون نهال است	۱۱۶
بخش چهارم: تمثیلات سیاسی - اجتماعی	۱۱۹
انقلاب اسلامی	۱۲۱
حرکت انقلابی؛ کشتی در مسیر آب و باد	۱۲۱
انقلاب؛ گوهری تابناک	۱۲۲
قانون اساسی؛ پی‌ها و ستون‌های ساختمان انقلاب	۱۲۳
انقلاب؛ تغییر بنیان‌ها، شالوده‌ها، پایه‌ها و زیربناها	۱۲۳
اصلاحات انقلابی؛ راه رسیدن به مدینه النبی	۱۲۵
قیام الله همچون نهال تازه کاشته شده، به اراده خدا رشد می‌کند	۱۲۶
انسان بدون اخلاص، به ماشین خراب می‌ماند!	۱۲۷
از انقلاب برگشتگان؛ افطارکنندگان روزه در دقایق آخر روز!	۱۲۷
زورگوهای غرب؛ داش‌ها و لات‌های بی‌کله	۱۲۸
شور انقلابی؛ شعله‌ای فروزان	۱۲۸
امام خمینی <small>علیه السلام</small> ؛ ریشه درخت انقلاب	۱۲۸
انقلاب اسلامی همچون رایحه خوش گل‌هاست	۱۲۹
مردم انقلابی؛ السابقون السابقون	۱۲۹
انقلاب اسلامی؛ خیمه‌ای استوار و پابرجا	۱۳۰
تا سایه نباشد، آفتاب درک نمی‌شود	۱۳۰
دشمنان انقلاب اسلامی؛ گرگ‌های در کمین	۱۳۱
هدایت دینی در محیط خانواده؛ سم‌پاشی در زمین کشاورزی	۱۳۲
نظام اسلامی	۱۳۴
جامعه آرمانی؛ اقیانوس عمیق	۱۳۴

- ۱۳۴ عمل به قانون اساسی؛ حرکت اتومبیل در مسیر درست
- ۱۳۵ حرکت به سوی ارزش‌های اسلامی؛ حرکت ماشین به سوی مقصد اصلی
- ۱۳۶ حرکت اصولی؛ همچون حرکت جمعی در پختن آش
- ۱۳۷ نیاز انسان‌ها به نظام اسلامی، به مثابه نیاز به آب و هواست
- ۱۳۷ سیاست‌مدارها بدون پشتوانه مردمی، همچون دیوارهای نازکند
- ۱۳۷ دو بازوی محکم؛ دو دستِ گره‌خورده
- ۱۳۸ مجلس خبرگان؛ صندوق ذخیره ارزی معنوی نظام
- ۱۳۸ حضور در انتخابات؛ داروی تقویت‌کننده نظام اسلامی
- ۱۳۸ روز انتخابات؛ شب قدر تعیین سرنوشت
- ۱۳۹ نظام اسلامی؛ مانند کوهی استوار
- ۱۳۹ نظام اسلامی ایران؛ بُزنده موانع پولادین استکبار
- ۱۴۰ جامعه اسلامی؛ پناهگاه مظلومان
- ۱۴۰ تلنگر به نظام، مُشت به من است
- ۱۴۱ کشور بدون فناوری، همانند درخت و نهال بدون آب و هواست
- ۱۴۱ نظام اسلامی؛ سیراب‌کننده تشنگان معنویت در غرب
- ۱۴۳ شناخت دوست و دشمن
- ۱۴۳ چشم دشمنان ایران کور؛ دل دوستان شاد
- ۱۴۴ خوابِ غفلت؛ دشمنِ خودی
- ۱۴۵ پازل آرزوهای دشمن؛ جدول کلمات
- ۱۴۶ رمز میان دشمن و خودی
- ۱۴۶ تمجید و تعریفِ دشمن؛ سخنان بچه‌های هرزه
- ۱۴۷ دشمن؛ حسود، بدخواه و بددل است
- ۱۴۷ ایجاد بازار سیاه فرهنگی توسط دشمن
- ۱۴۸ سلاح معنوی دشمن، تحقیر ارزش‌هاست
- ۱۴۹ خواب رفتن در سنگر خودی

شناختن فضای جغرافیای سیاسی و فکری دنیا	۱۴۹
ایستادگی در مقابل دشمن متجاوز، همچون مقابله با دزدان است	۱۵۰
رضاخان: زاینده انگلیس؛ محمدرضا: اتحاد انگلیس و آمریکا	۱۵۱
نظام طاغوت	۱۵۲
حاکم فاسد؛ چشمه تراوش کننده آب گندیده	۱۵۲
طاغوت؛ لجن زار وابستگی	۱۵۳
تراز نظام طاغوتی؛ تراز نظام ضد بشری	۱۵۳
در نظام طاغوتی هر آنچه خوب است، برای طاغوتیان است!....	۱۵۴
استعمار	۱۵۵
استعمارفرانویں	۱۵۵
غریب گرایی؛ از بین بردن چشمه جوشنده استعداد انسانی	۱۵۶
استعمارگران غربی با پنبه سر می برند	۱۵۶
مستعمرین؛ جسم های بی جان با جیب های پر پول	۱۵۷
چوپان خائن، گوسفند را به مسلخ یایه مطبخ می سپرد	۱۵۸
قوی بودن، ضرورت ماندن است	۱۵۸
آمریکا و اسرائیل	۱۵۹
رفتار دولت مردان آمریکا همچون دیوانگان است	۱۵۹
اشباع اشتهای ملت ها با پفک نمکی!	۱۵۹
اسرائیل همچون درختی که ریشه اش از خانه همسایه بیرون زده!	۱۶۰
مثل آمریکا همچون نشسته بر گنبد با دستمال گردو	۱۶۱
آمریکا در عراق، همچون گرگ دم در تله	۱۶۱
تصمیم دولت مردان امروزی آمریکا؛ تصمیم آدم های مست	۱۶۱
اسرائیل؛ میکروبی که در زباله دان رشد می کند!	۱۶۲
اخلاق سیاسی در ایران	۱۶۳

* مقدمه

﴿وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا﴾؛ (وهمانا در این قرآن، از هر گونه مثال برای مردم آوردیم، ولی بیشتر مردم سر باز زده، و جز انکار کاری نکردند)؛ با استناد به این آیه و با توجه به بسیاری از آیات دیگر قرآن کریم، اعتقاد بیشتر هدایت گران بقرآن - اعم از پیامبران و امامان علیهم السلام - بر این است که از بهترین شیوه‌های تعلیم و هدایت انسان، تبیین و تفسیر سعادت بخش معارف الهی از طریق گفت‌وگو و یا سخنرانی عمومی و خصوصی است. بزرگان سخن به تجربه دریافته‌اند که تأثیرگذاری سخن بر مخاطب، به چگونگی بیان آن باز می‌گردد. آن‌ها با رجوع به قرآن و سخنان معصومین علیهم السلام به نقش ویژه تمثیل و تشبیه برای فهم عمومی آگاه شدند و با الگوگیری ویژه، سخنان خود را در موضوعات مختلف با مثل بیان کردند. این شیوه قدما و متأخرین علما و دانشمندان در عرصه‌های مختلف علوم بوده و در این باره برخی از آیات را شاهد گرفته‌اند؛ به ویژه آیه پنجم سوره جمعه که خداوند متعال برای تبیین نظر خود می‌فرماید:

﴿مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْجِمَارِ يَتَحْمِلُ أَسْفَارًا...﴾